

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13470

DER VINT, VOS IZ GEVEN IN
KAS

Moyshe Kulbak

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

וְיָרַד מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּשַׁע בְּפִי קְיָאָהוּ
אֵין פֿרעמל אַרמיו

משה קולבאק.

דער ווינט, וואָס איז
געווען אין פעס.

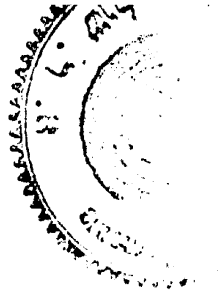
ארויסגעגעבן דורך
דער צענטראלער סול-ארגאניזאציע
ווילנע.

זעצעריי פון דער צענטראלער סול-ארגאניזאציע
ווילנע, 1921.

דרוקעריי ב. ציונסאָן און קאַמפּ, ווילנע, טראַקער 13.

א מתנה די קינדער פון דינעזאן-
קינדערדיים אין הייליגע.

צאכעוונג—ז. מאור.

דער אלטער חניט האָט זיך מיר אַרומגעשלעפט אי-
בער די פאַרשנייטע פעלדער. ער איז אויסגעווען אין אַמולע
שטעט און דערפער. און אין ערגעץ האָט ער ניט גערוט.
ער איז אַרומגעקראָכן איבער די אַלע דעכער, האָט געקלאַפט
מיט די לאַנגע, קאַלטע פינגער אין די שויבן און געפיימט
אין די קוימענס.

פלוצלונג איז געוואָרן אין די שטעט אַן אַדליגע. דער
חניט האָט קוים באַחיון אַרויסצוקריכן פון אַ קוימען, האו
ער איז גראָד דעמאָלט געלעגן און געזונגען, און איז קוים
מיטן לעבן אַנטלאָפן אין די פעלדער.

קלאַר-ווייס פינקלט דער שניי אויף די פעלדער, בלוי
איז דער הימל, און דער חניט גייט אַזוי אַרום אַסאַרמאַ.
טערטער און זוכט אַן אָרט וואו זיך אַפצורוען. דערזעט ער
דאָרטן חייט, האו דער הימל גייט זיך צונויף מיטן פעלד.

שטייט אדעמב. טראכט זיך דער ווינט: אונטערן דעמב וועל
איך זיך לייגן אפרוען". האָט ער זיך קוים דערשלעפט צו
יענעם אָרט און אזוי אָן מוחות איז ער אנדערגעפאלן אונ-
טערן דעמב.

ליגט ער אזוי, דער ווינט. ס'פארמאכן זיך אים די
אויגן פון מידיקייט, און אַט-אַט האַלט ער שוין ביים איינ-
שלאָסן. דערהערט ער פלוצלונג, ווי דער דעמב טוט אַ זאָג
עפעס מיט אַזאַ גראָבער שטימע אין דער וועלט אַריין:
— וואָס פאַר אַ חכם האָט זיך עס דאָרטן אנדער-
געלייגט? עס שטעכט מיר אזוי אויך פון קעלט אין די שפיץ
וואָרצלען!

זאָגט אים דער ווינט:

— זיי ניט אזוי שלעכט, טייערער דעמב! איך בין
אָן אַלטער ווינט, אַגייער. היינטיקס יאָר האָב איך געוואָלט
ווינטערן אין די שטעט, איז פלוצלונג געוואָרן אַן אַדליגע,
האַט מיר דאָרטן אזוי פאַרכאַפט דער אָטעם, אַז איך בין
קוים אַנטלאָסן אין די סעלדער.

ענטפערט אים דער דעמב אַביסל שוין חייכער:

— טייערער ווינט! ס'איז מיר איצטער זייער ניט גוט
אויפן האַרצן. גראָד צו ווינטער צו בין איך געבליבן אַנאַ-

קעטער, אָן אַשום גלאַט אויף די צווייגן און ווען איך זאָל
ניט היטן די וואָרצלען אין דער ערד, דער חייט, צי
וועל איך נאָך קענען אָפּלעבן אין פּרילינג. גיי בעסער, טיי.
ערער, צו אַ ביטלע ווייטער. דאָרטן ליגט ביים וועג אַ שטיין,
וועסטו זיך אויף אים צוועגן אַפרוען.

הייבט זיך אויף דער אַלטער ווינט און גייט צום שטיין.
גייט ער, גייט ער, ערשט ער דערזעט, ווי עס ליגט
ביים זייט פון וועג דער שטיין—א גרויסער און אַ שטומער.
האַט ער זיך אויף אים צוגעזעצט, אַריינגעלייגט די הענט
אן אַרבל אין אַן אַרבל און געוואָלט שוין איינדרעמלען.
האַט דער שטיין דערפילט, אז עמיצער זיצט ביי אים און
פלייצע, דערלאנגט ער אַ רום ווי פון אונטער דער נאָז.

— ווער איז דאָרטן?

ענטפּערט אים דער ווינט:

-- איך.

פרעגט דער שטיין:

— ווער איז דער „איך“?

ענטפּערט אים דער ווינט:

— דאָס בין איך, גיין אַלטער ווינט, א גייער. היינטיקס

יאָר האָט איך געוואָלט ווינטערן אין די שטעט, איז פּלוצ-

לונג געוואָרן אַן אַדליגע. האָט מיר דאָרטן פאַרשאַפּט דער
אַטעם אויף אַז איך בין אַנטלאָפּן אין די פעלדער, האָב
איך געוואָלט זיך לייגן אַפרוען אונטערן דעמב, האָט דער
דעמב געזאָגט, אַז איך דריק אים צופיל אויף די וואָרצלען
און זיינע וואָרצלען זיינען אים טייער ווי דאָס לעבן...

— וואָרצלען, שטאַנדלען...

דער שטיין איז דאָך אַ גרויסער שלעכטס, האָט ער אים
איבערגעהאַקט אינמיטן. — אַז מע וויל זיך אויף עמיצן אַרויפֿ-
זעצן, דאַרף מען פרעגן, ניט מע וואַרפט זיך אַרויף סתּם
אַזוי... ס'איז מיר אַזוי אויך קאַלט און טרוקן אינעווייניק, אַז
איך וועל באלד מסתּמא צעפלאַצט ווערן, גייט ער נאָך און
וואַרפט זיך אַרויף ג' הערט, וואָס אַן אַלטער גייער קאָנזאָל!
דער שטיין האָט פיינט געהאַט אלעמען, וואָס קאָנען
גיין און דער ווינט האָט עס ניט געוואוסט.

וואָס זאָל דער ווינט טאָן? גייט ער ווייטער... דער-
וויל איז געוואָרן פאַרנאַכט, די זון איז פאַרגאַנגען, אין
מערבֿ-זייט האָט זיך עפעס אָנגעצוינדן, אַזוי ווי אַ גרויסע
שרפה. דער ווייסער שניי איז ראָז געוואָרן און גריינעלאַך
שניי ווייסניקע, ראָזניקע, בלויאיניקע האָבן געפינקלט אויף
אלע פעלדער.

גייט זיך דער ווינט אזוי מיטן וועג, אוודאי אַ שעה צייט,
און קיין כוח האָט ער שוין ניט. דערזעט ער, עס שטייט
אַ גרויסע קרעטשמע מיט אַ גרויסן, רויטן גאַניק. איז אים
ליכטיק געוואָרן אין די אויגן; אָבער אוועקזעצן זיך ניט
געפרעגטערהייט אייפן גאַניק האָט ער שוין מורא. טראַכט
ער זיך: „איך וועל אַ פרעג טאָן ביים קרעטשמער, צי איך
מעג זיך אַפרוען ביי אים אויפן גאַניק.“ גייט ער צו צום
סיר און קלאַפט אָן:

— באַלעבאַס!

ענטפערט אים קיינער ניט, הייבט ער זיך שוין אָן
בעטן מיט אַ וויינענדיקן קול:

— באַלעבאַס!

דאָס מאָל האָט מען אים אויך ניט געענטפערט. דער
קרעטשמער איז געלעגן אויפן אויוון און געשלאָפן. צום מאַרק
אין שטאָט פאָרן דאָך די פויערים מאַנטיק, און דאָס איז גע-
ווען דינסטיק, האָט זיך דער קרעטשמער באַטראַכט:— חי.
באַלד, אז קיין דורכטאַרער זיינען סיי חי סיי דינסטיק ניטאָ,
זעל איך זיך גאָר לייגן אויטן אויוון שלאָפן.
עפנט אויף דער ווינט פאַמעלינקעס די סיר, שמעקט
דעם קאָפּ אין שטוב אַריין, ער חיל אַ קוק טאָן, וואָס איז דאָרטן.

דערווייל האָט דעם קרעטשמער גענומען בלאָזן אַ
קאלטער חיינט אונטערן קאַלנער, איז ער אַראָפּגעשפרונגען
אויסער זיך פון אויוון מיט אַ געשריי:

— אַי, וויי צו מיר ניט, אַ צוק-ווינט! די טיר איז אפּו!
דער ווינט האָט קוים ארויסגעכאַפּט דעם קאַפּ פון צווישן
טיר, ער האָט גענומען לויפן אָן אַ אַטעם מיטן וועג און
הינטער זיך הערט ער זיי דער קרעטשמער שרייט און שילט
זיך.

איז דער ווינט אין פּעס געוואָרן זויף דער וואַזער
וועלט. קיינער ליזט אים זיך ניט אויסרוועי, בעַת עס איז
אים שלעכט. ער האָט זיך אַוועקגעשטעלט, אַזוי זיי אַגיבור
אין מיטן פעלד, ער האָט פאַרקאַשערט די אַרבל, אַנגעגורט
די לענדן און גענומען פאַר צרות בלאָזן מיט אלע כוחות.
דער שניי האָט זיך אויפגעהויבן פון דער ערד און אַזוי זיי
זילבערנע מעל, אַנגעהויבן זיך שיטן צוריק אויף דער ערד...
דער ווינט האָט אַלץ געבלאָזן מיט אלע כוחות. נאָכ-
דעם האָט ער אַנגעהויבן פייפן, בלאָזן און פייפן, פייפן אין
בלאָזן, און עס איז געוואָרן אַ זאָוערוכע און עס איז געוואָרן
אַ דרייעניש, און אַ פייפעניש, און אַ שרייעניש; און דער שניי
האָט זיך גענומען דרייען זיי זייער און אַזוי זיי חייסע

האומללער וואָלטן אַרומגעשלינגן אין דער ליפטן. און דער
ווינט האָט אָנגעהויבן וויינען. האָט ער געוויינט ווי אַ קליין
קינד, אָן אַן אויפהער. נאָכדעם האָט ער גענומען וואָסער, אזוי
ווי אַ הונט, און געוואָרעט, און געשעצט מיט שניי. און גי-
שרייט און עס איז געוואָרן פינסטער, מער ניט די ווייסע
עביעלעך האָבן זיך געזען. אין די ווייסע שנייעלאַך האָבן
זיך געשאַטט אין דער פינסטער, געשאַטן זיך פֿון הימל אויף
דער ערד אין פֿון דער ערד צום הימל. און דער ווינט האָט
אָנגעהויבן מיאָאָקען, וויינען, מיאָאָקען און וויינען. אזוי ווי
קעץ וויינען ביינאַכט אינדערפינסטער. און עס איז געוואָרן

א גרויסע זאוערוכע. דער הינט האָט פאַרשאַטן אַלע וועגן.
די פּורמאַנעס, וואָס זיינען געפאַרן אין וועג, האָבן אָפּגע-
שטעלט זייערע פּערד. מע זעט ניט, וואוּהין צו פאַרן. שטיי-
ענדיק ביי זייערע וועגענער סוזורה, היבן זיי אונטערויגע.
שפּרונגען, געקלאַפּט מיט די הענט אונטער די פאַכוועס און
געוואונדערט זיך:

— סאַ אַ שטורעמוינס!

— סאַ אַ וויכער!

— קיינמאַל האָט נאָך ניט געטרעפּן אזאָ זאָדערוכעו
ארום די דערפער און ארום די עטעלאַך האָבן זיך
אַנגעשאַטן בערג פון שניי. הינט זיינען געשטאַנען ביי זיי.
ערע נאָרעס וויט אויסגעצויגענע העלזער און געוואָיעט. או-
מעטום האָט מען פאַרמאכט די לאַדנס, פאַרריגלט גוט די
טירן, נאָר דער הינט האָט געקלאַפּט אין די אושאַקעס פון
די טירן, ער האָט זיך אַוועקגעשטעלט ביי די קיינענס און
געוויינט אַזוי, אז די גאַנצע וועלט זאָל הערן. מען האָט ניט
געקאָנט אַיינשלאָפּן אויף די געלעגערס און אַפילו גרויסע
מענטשן האָבן ניט געוואוסט וואָס צו טאָן.

און אין ערגעץ אַ קליין אַרים שטיבעלע, וואָס איז גע-
שטאַנען ביים עק שטאַט, האָט געוואוינט אַן אַרימע פרוי
מיט צוויי קינדערלאַך. דער ווינט האָט פאַרשאַטן מיט שניי
דאָס גאַנצע שטיבעלע. די קינדערלאַך האָבן זיך געטוילעט צו
זייער מוטער: זיי האָבן זיך געשראַקן פאַרן ווינט. די מאַמע
האַט זיי געגלעט איבער די קעפּעלאַך און געוואָלט איינשלע-
פּערן, עס האָט אָבער געקלאַפּט דער ווינט אין די פענסטער
און גיט געלאָזן שלאָסן.

--- מאַמע, גיי בעט ביים ווינט, ער וואָל גיט קלאָפּן

אזוי אין די פענסטער!

דער ווינט איז געשטאַנען הינטערן וואַנט, ער האָט
געהערט וואָס די קינדערלאַך פּאַדערן פון זייער מאַמען, עס
האַט אים פאַרקלעמט דאָס האַרץ, דער גוטער ווינט איז
אָבער געווען אין כּעס אויף דער העלט.

--- מאַמע, גיי בעט ביים ווינט, ער וואָל גיט היינען

אזוי אין קוימסן.

דער ווינט האָט זיך גאָך מער צעהיינט. עס האָט אים
זיי געטאַן, וואָס ער לעבט אָפּ זיין גאַנצן לעבן, אזוי ווי אַ
ווינט גאָר אין דרויסן, און קליינע קינדערלאַך שרעקן זיך-
פאַר אים.

— מאייע, גיי בעט ביים ווינט, ער זאל אויסהערן צו
וויין אין כעס.

די מאמע האָט אויף גיך אָנגעטאָן די פאטשיילע, זי
האָט אויפגעעפנט די טיר פון היררהויז: עס איז פינסטער.
האָט זי זיך אַוועקגעשטעלט אויפן שוועל אין געזאָגט אין
דער פינסטערניש:

— ווינט, ווינט, הער אויף צו זיין אין כעס! —

האָט איר דער ווינט ניט געהערט. ער האָט זיך נאָך
מער צעפייזערט און אַשאַט געגעבן דער באמען אין פנים
אַריין אַפולן הויסן שניי. האָט די מאמע אָפגעווישט דעם
שניי פון פנים און געזאָגט צום ווינט אַ צווייטן מאל:

— ווינט, גוטער ווינט, באַטראַכט דיך וואָס דו טוטסט!

האָט איר דער ווינט דאָס מאל אויך ניט געהערט,

נאָך אין פנים האָט ער שוין מיט שניי ניט געשאָסן.

האָט די מאמע זיך דעמאָלט געווענדעט צום ווינט מיט

טרערן אין די אויגן:

— ווינט, טייערער ווינט, טו צוליב די קליינע קינד-

דערלאַך וועגן!

איז דער ווינט באַלד שטילער געוואָרן. דער שניי האָט

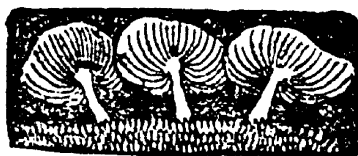
ביסלאַכוייו אויפגעהערט צו שיטן. הינטער די ראַגן פון די

שטיבער האָט זיך נאָך געהערט אַ פאַרשטיקטער געוויין.

נאָר אַלץ שטיל און שטילער, ביו ער האָט אינגאַנצן אויס.
געהערט.

דער ווינט האָט זיך איבערגעבעטן...

אינדערמרי האָבן יינגלאַך צוּאַפגערוקט די היטלען ביז
איבער די אויערן, האָבן אָנגעטאָן גרויסע הענטשקעס, גע-
נומען רידלען אין די הענט און אָפגעקערט דעם שניי, האָט
האָט פארשטאָן אלע סירן.

**Wydawnictwo Żydowskiej
:: Centralnej Organizacji ::
Szkolnej w Wilnie.**

1944

**Policujna „Dom Oświaty”,
Skrzynka pocztowa № 66.
Wilno.**